

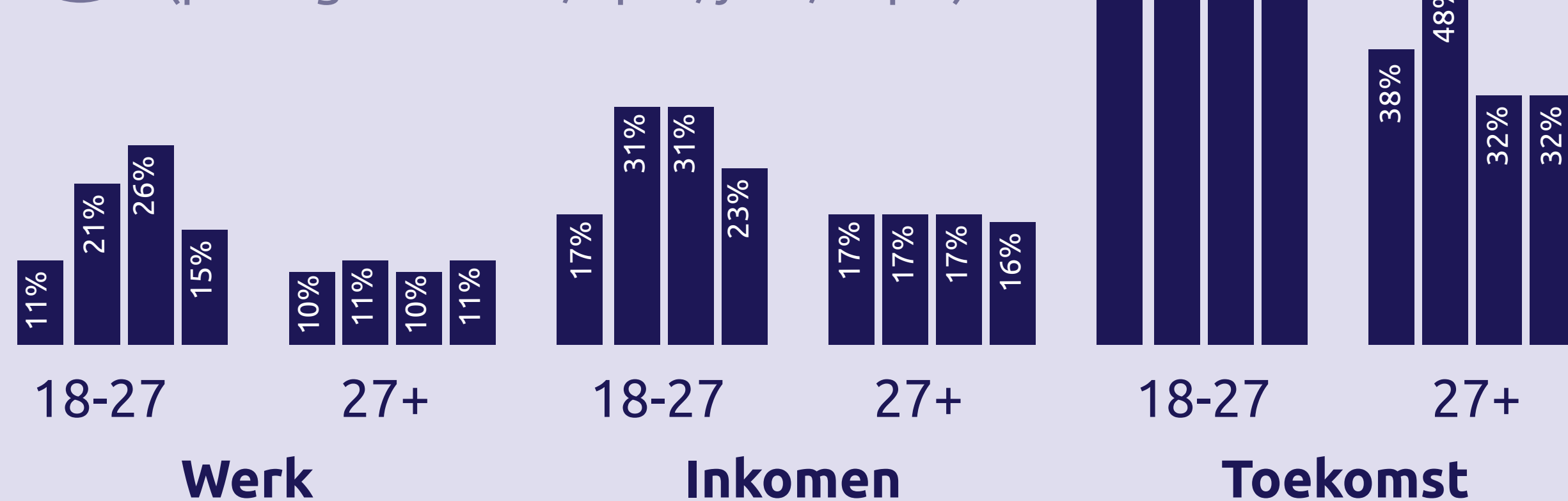
De hele samenleving wordt getroffen door corona en door de gevolgen van de coronamaatregelen. Het lijkt erop dat de hardste klappen vallen onder de meest kwetsbaren. Denk aan groepen die al kwetsbaar waren vóór de coronacrisis of groepen die kwetsbaar zijn geworden door de economische gevolgen van de crisis. In deze factsheet belichten we deze groepen. Via verdiepende analyses van panelonderzoeken van GGD NOG komen drie groepen in beeld: jongvolwassenen, laagopgeleiden en psychisch ongezonde mensen. Aanvullend literatuuronderzoek geeft inzicht in negen andere kwetsbare groepen. Het is belangrijk om de groepen die negatieve gevolgen (blijven) ondervinden in beeld te hebben en zo nodig vanuit de gemeente extra aandacht te geven.

Jongvolwassenen (18-27) hebben meer last van de coronacrisis dan 27-plussers en verschillen over de tijd worden groter

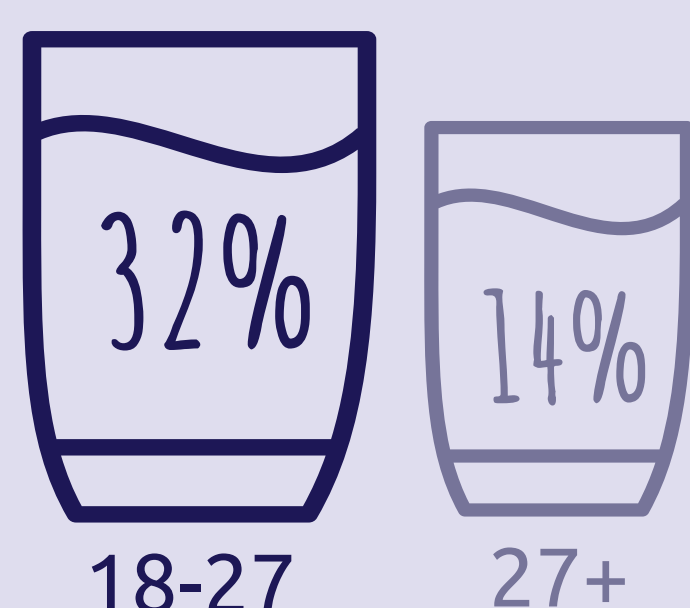
? Hoe beleeft u de situatie rondom de coronacrisis? ■ 18-27 jaar ■ 27+

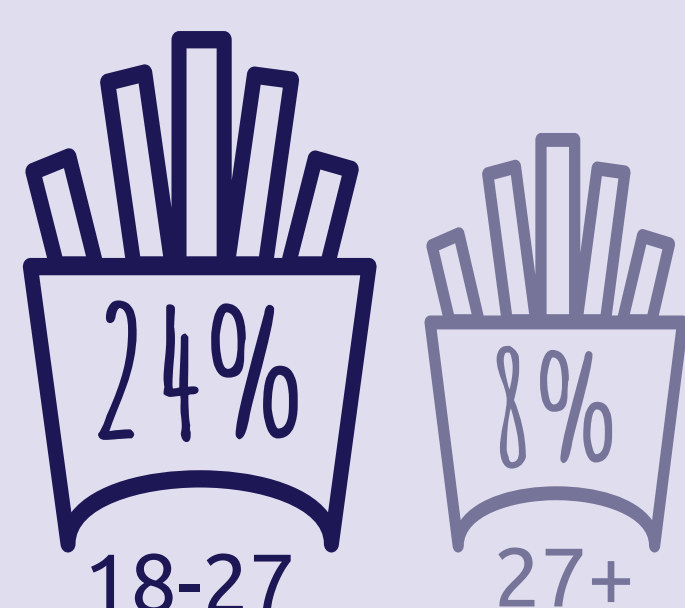
? Door de coronacrisis ben ik bezorgd over... (peilingen maart, april, juni, sept.)

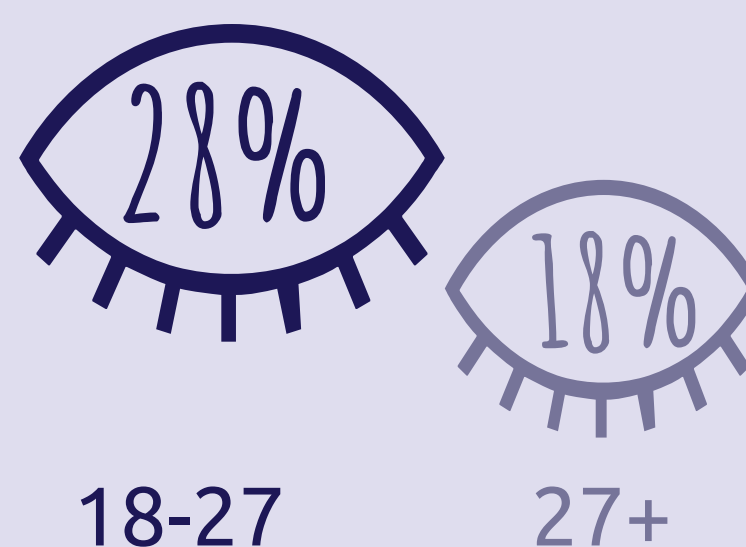
Drinkt meer alcohol t.o.v. voor corona

Eet ongezonder t.o.v. voor corona

Slaapt slechter t.o.v. voor corona

Handelingsperspectief

Uit de Gezondheidsmonitor Jongvolwassenen van GGD NOG (peildatum najaar 2019) blijkt dat 29% van de jongvolwassenen een verhoogd risico heeft op psychische problemen en 54% zich vaak gestrest voelt. De coronacrisis doet een schepje bovenop de mentale druk die wordt ervaren in deze leeftijdsgroep. Onderstaande adviezen komen van het Nederlands Jeugdinstituut (NJI).

In beeld

Breng en houd jongvolwassenen die extra aandacht nodig hebben in beeld. Bijvoorbeeld jongeren in het speciaal onderwijs en anderstaligen. Doe dit samen met andere organisaties zoals onderwijsinstanties, jongerenwerk en jeugdhulp.

Meepraten

Door de grote invloed van corona op het leven van jongeren is het belangrijk dat zij meedenken en meepraten over de (lokale) maatregelen die worden genomen.

Stabiele basis

Heb aandacht voor de stabiele basis van jongvolwassenen waarin wonen, studie, werk, inkomen, welzijn en voldoende support belangrijk zijn.

[Lees meer](#)

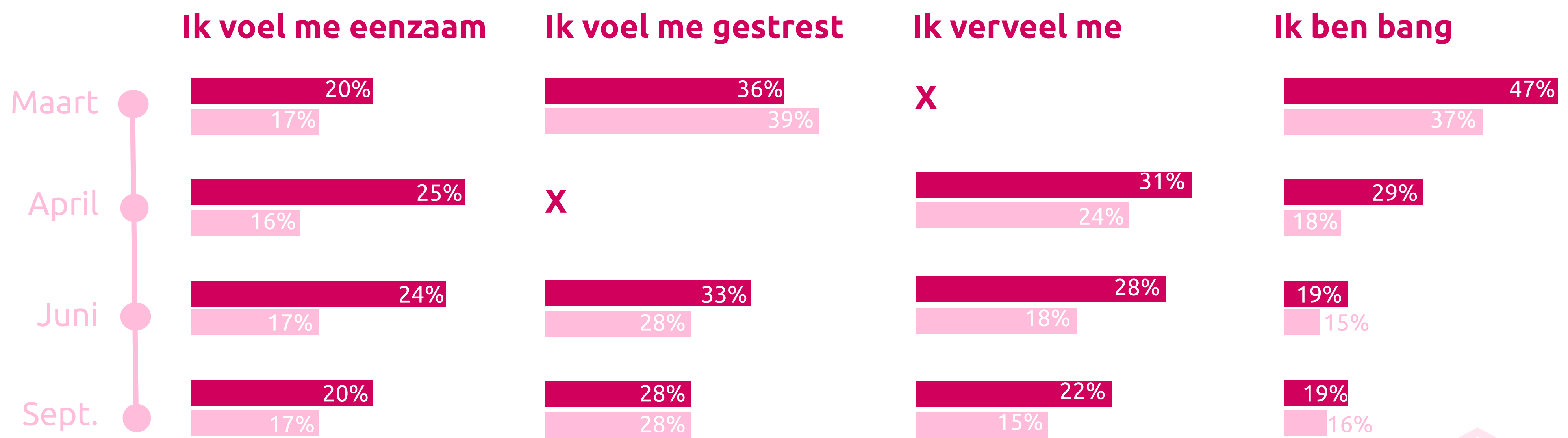
Laagopgeleiden ervaren een grotere impact van corona dan midden-/hoogopgeleiden en hebben minder veerkracht

Hoe beleeft u de situatie rondom de coronacrisis?

Laagopgeleid

Midden-/hoogopgeleid

Handelingsperspectief

Het verschil in levensverwachting tussen mensen met een lage en hoge sociaaleconomische status is zes jaar, het verschil in aantal jaren in goed ervaren gezondheid zelfs 15 jaar. Tijdens de coronacrisis blijkt dat laagopgeleiden meer emotionele impact en meer bezorgdheid ervaren dan midden- en hoogopgeleiden. Ook is de verwachting dat laagopgeleiden sneller geraakt worden op het gebied van baan- en inkomensverlies en school- en studieresultaten. Het verkleinen van gezondheidsachterstanden van mensen met een lage sociaaleconomische status is één van de speerpunten van de Landelijke Nota Gezondheidsbeleid. De coronacrisis onderstreept hiervan het belang.

Deze websites geven informatie over het verkleinen van gezondheidsverschillen:

- [GezondIn](#) van Pharos en Platform31
- [Loket gezond leven](#)
- [ZonMW](#), voorbeelden van lokale aanpak
- [Movisie](#), dossier 'Wat werkt bij armoede en schulden?'

Onder laagopgeleiden is minder veerkracht en meer psychische ongezondheid dan onder midden- en hoogopgeleiden (peiling maart)

Onder laagopgeleiden is meer bezorgdheid om eigen gezondheid dan onder midden- en hoogopgeleiden (peiling september)

Laagopgeleiden

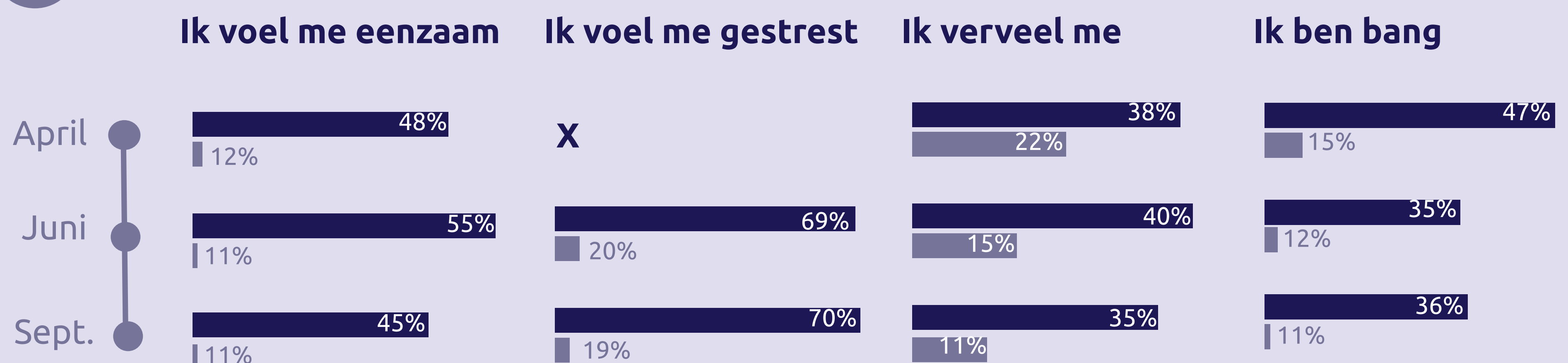
Psychisch ongezonde mensen zijn kwetsbaarder in deze crisis en mijden de zorg vaker dan psychisch gezonde mensen

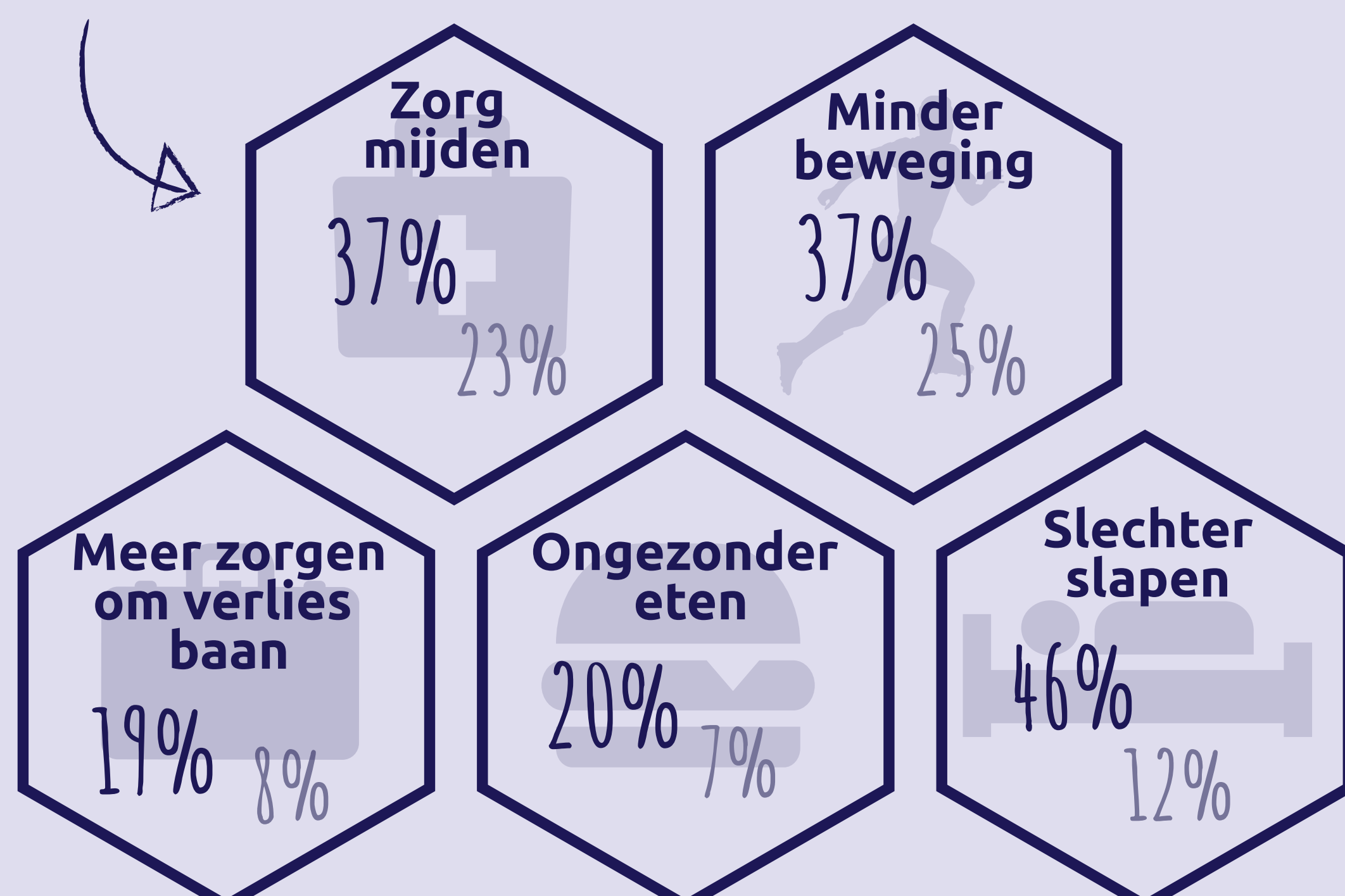
Hoe beleeft u de situatie rondom de coronacrisis?

Psychisch ongezond

Psychisch gezond

PEILING SEPTEMBER: PSYCHISCH ONGEZOND VS. PSYCHISCH GEZOND

Handelingsperspectief

Volgens de laatste coronapeiling in september 2020 is 18% van de mannen en 20% van de vrouwen psychisch ongezond (gemeten met de Mental Health Inventory 5). Deze mensen hebben doorgaans een minder gezonde leefstijl. Extra aandacht voor deze groep, juist in deze tijd, is van belang. Bijvoorbeeld door via wijkteams, huisartsen, praktijkondersteuners of bij apotheken te wijzen op de mogelijkheden voor het werken aan gezonde leefstijl. Door het wegvallen van dagbesteding komt de dagstructuur en zingeving onder druk te staan. Het bieden van gelegenheid tot sociaal contact is daarom van belang. Ook is het belangrijk om oog te hebben voor partners en naasten; door het wegvallen van dagbesteding wordt er een zwaarder beroep gedaan op de omgeving.

Verder lezen:

- www.ggdnog.nl/gezondheid/mentale-gezondheid
- www.rodekruis.nl/nieuwsbericht/omgaan-met-stress-in-tijden-van-coronavirus/
- thriveamsterdam.nl/tips-mentale-gezondheid-in-coronatijd/wijzijnmind.nl/corona
- Mentaalvitaal.nl
- [Tips van de Rijksoverheid](#)

Psychisch ongezonde mensen

Naast verdiepende analyses van de corona panelonderzoeken is aanvullend literatuuronderzoek gedaan naar de hiernaast staande negen kwetsbare groepen. Voor deze groepen zijn de gevolgen van de coronacrisis omschreven. Meer weten over deze kwetsbare groepen? Lees verder in de handzame rapportage van GGD NOG.

LEES VERDER IN RAPPORTAGE

Dak- en thuislozen
Mensen met psychiatrische
problematiek/verslaving
Mensen met een beperking/
in een instelling
Verpleeghuisbewoners
Laaggeletterden
Nieuwkomers
Allerarmsten
Mensen met schulden
Studenten/scholieren

In deze factsheet zijn de resultaten gepubliceerd van verdiepend onderzoek naar kwetsbare groepen tijdens de coronacrisis. Aanvullend literatuuronderzoek heeft inzicht gegeven in negen andere kwetsbare groepen. De volgende thema's keren bij meerdere kwetsbare groepen terug:

- Onduidelijkheid over (de gevolgen van) de coronamaatregelen.
- Het wegvallen van dagbesteding zorgt voor sociale isolatie en leidt tot gebrek aan structuur en perspectief.
- Hulp en ondersteuning is een stuk lastiger op afstand.

Om kwetsbare groepen beter te ondersteunen kan gedacht worden aan het volgende:

- Communiceer in eenvoudige taal.
- Organiseer sociaal contact binnen de mogelijkheden van de maatregelen.
- Vervang 'wezenlijke' hulp niet volledig door digitale hulp.
- Werk aan integrale samenwerking tussen de overheid en lokale partijen.

Op het gebied van leefstijlbevordering kunnen eveneens vanuit de gemeente initiatieven worden genomen. Denk hierbij aan het actief promoten van de Gecombineerde Leefstijl Interventie, SLIMMER voor volwassenen of andere bewezen effectieve leefstijlprogramma's voor kwetsbare doelgroepen. Juist de psychisch ongezonde mensen en andere kwetsbare groepen weten de weg naar dergelijke programma's soms moeilijk te vinden.

Verder lezen

- [Jongvolwassenen ondersteunen - informatie voor gemeenten \(NJI\)](#)
- [Begrijpelijke en up-to-date informatie over het coronavirus in verschillende talen](#)
- [Mantelzorgers ondersteunen in de thuissituatie](#)
- [Steunpunt Coronazorgen](#) - "Het Steunpunt Coronazorgen is er voor iedereen, in het bijzonder voor als je het emotioneel zwaar hebt door de gevolgen van het nieuwe coronavirus"

Wilt u meer informatie over de resultaten van de eerdere peilingen? [Klik hier](#) om naar de website van GGD NOG te gaan.

Noord- en Oost-Gelderland

